

Katedra filosofie a religionistiky

Posudek oponenta bakalářské práce

Jméno studenta: Matěj Mokrý

Název práce: Interpretace Camusova Mýtu o Sisyfovi jako teologického spisu

Jméno vedoucího práce: Doc. Tomáš Hejduk, Ph.D.

Jméno oponenta: Doc. Filip Grygar, Ph.D.

I. Formální kritéria

	ano	zčásti	ne
1. Naplnění celkového záměru: - práce odpovídá svému zadání a obsahu - vymezení tématu je přiměřené a není příliš široké	x	x	
2. Metodické a systematické zvládnutí práce - text je strukturně a logicky uspořádán - práce je adekvátně zpracována	x	x	
3. Úvod a závěr - úvod řádně seznamuje s cílem a postupem práce, s dosavadním badáním na dané téma a stěžejní literaturou - závěr náležitě shrnuje a hodnotí celou problematiku, formuluje přínos k řešení problému a vlastní stanoviska	x		
4. Autor náležitě vypracoval všechny formální požadavky kladené na bakalářskou práci - zadání, prohlášení, obsah, úvod, pojednání, závěr, resumé v češtině a cizím jazyce - odpovídající počet stran	x		

Slovní ohodnocení

Úvodní kapitola Camus a existencialismus je zbytečně příliš dlouhá a současně příliš učebnicová. Kromě toho umět shrnout učebnicově řadu stěžejních myšlenek, tezí, argumentů a rozdílů mezi jednotlivými existencialisty a představení kontextu, v němž se existencialismus začal odehrávat, to vyžaduje už mnoho let studia, přednášení a napsání odborných publikací nejen o filosofii, ale také o literatuře, umění atd.

Na úvod by nebylo na škodu spíše zdůraznit, co považuje autor za teologii, aby následně mohl hovořit o tom, že Camusovo dílo bude vykládat jako dílo teologické „ve smyslu pojednání o negativní víře bez Boha.“

II. Obsahová kritéria

	ano	zčásti	ne
1. Práce prokazuje porozumění autora v dané problematice.	x	x	
2. Myšlenková soudržnost a souvislost textu: - je vyhovující - srozumitelnost argumentace a podloženost argumentů či myšlenek je adekvátní	x	x	
3. Práce se opírá o relevantní prameny a literaturu.		x	
4. Práce s literaturou: - v práci je zřetelně předvedeno, že student pracoval s odbornou literaturou a s myšlenkami jednotlivých autorů - autory uváděl (nejen odkazem na poznámku), srovnával, parafrázoval a citoval - zřetelně rozlišoval své myšlenky od myšlenek jednotlivých autorů	x	x	
5. Bakalářská práce je filosofickým textem: - autor prokázal fundovanou a analytickou práci s pojmy a myšlenkami - autorova práce nespočívala jen v převyprávění daného téma nebo pouhém poskládání hesel, parafrází či myšlenek - práce nebyla zatížena nepřiměřenou mírou historických, životopisných nebo jiných nefilosofických údajů	x	x	

Slovní ohodnocení

Autorův text je napsaný s nadšením, je plný zajímavých komparací (i nevhodných či nesprávně vyložených, například mezi Heideggerem a Camusem), odboček, variačně-košatých filosoficko-literárních doplňků, odvážných myšlenek a pokusných vhlédů.

Nicméně řada vět či odstavců a souvislostí potom trpí tím, že v té spoustě nápadů a argumentů není vícero důležitých pojmů vyjasněno (včetně různě opisovaných slov *existence*, *absurdno*, *člověk* nebo *svět*). Například: „Samotný pojem [existencialismus] naznačuje svůj obsah. Ve svém základu se odkazuje na samotnou lidskou existenci [...] Nic jiného než důraz na člověka samotného a jeho bytí [...] Důraz je kladen na člověka samotného o sobě, totiž na *dimenzi člověka* a jeho existenci [...]“

Mnohdy je celý text zatížen rozmanitým opakováním téhož a když není ten či onen pojem dostatečně vyjasněn používá autor občas doplňková slova jako *určitý*, *jakýsi*, *jistý* apod. Například: jakási metodologická reflexe; jakési „zbožštění“ *dějin*; jakési duchovní/metafysické formy; jakési entita; Camus určité „absolutno“ hledá; určitá jednota *člověka*, *absurdna* a *světa* atd.

Pokud Camus popírá existenci Boha, je důležité uvést, jakou existenci míní (a co sám míní pojmem Bůh). Už jen tím, že Boha, transcendentno, absurdno, nicotu atd. myslíme, myslíme intencionálně něco, co jest. Pokud Camus nepopírá akt transcendence (pohyb transcendence), nýbrž transcendentno, bylo by také potřeba vše řádně vyložit, nejen zajímavě naznačit.

Jestliže by měl Camus a autor (nejen oni dva) „clare et distincte“ v tom, čím míní Camus Boha a další pojmy, tak by možná zjistili (nejen oni dva), že vytváří či popisují nejednou pouze pseudoproblém. Je to například podobné u dodnes trvající diskuse o tzv. objektivní realitě nebo nezávislé realitě mimo nás a jejím poznání. Slavné jsou rozhovory mezi Planckem a Einsteinem na straně jedné a Bohrem na straně druhé. Heidegger myslím výstižně píše a diví se tomu, že je stále požadován důkaz o vnější existenci věcí atd. mimo nás, což platí i pro nezávislé vlastnosti a říká, že „skandál filosofie“ nespočívá v tom, že tento důkaz nebyl dosud podán, nýbrž v tom, že takové důkazy jsou stále očekávány a že se o ně znovu a znovu někdo pokouší.“

III. Jazyková a grafická kritéria

	ano	zčásti	ne
1. Práce je bez gramatických a stylistických chyb nebo jiných nedostatků (překlepy, nedokončené věty atd.)	x	x	
2. Práce je psána kultivovaným a odborným jazykem	x	x	
3. Terminologické zpracování textu - fundované porozumění terminologie v oboru a daném tématu - vhodné používání terminologie a vysvětlování pojmů	x	x	
4. Odkazy, citace a poznámkový aparát - vyhovující práce s odkazy - dodržení a jednotnost citačních norem - náležitý poznámkový aparát	x	x	
5. Citování - míra citování je vyvážená - vhodná volba a výstižnost citací	x		
6. Grafická kritéria - grafická úprava (písmo, obsah, názvy kapitol, odstavce, řádkování atd.) je vyhovující	x		

IV. Použitá literatura

	ano	zčásti	ne
1. kritický a vhodný výběr prvotní literatury a pramenů	x		
2. kritický a vhodný výběr druhotné literatury	x	x	
3. práce s cizojazyčnou literaturou		x	

Slovní ohodnocení

Dnes snad ke každému významnému filosofovi nebo literátu existují výborné sborníky, s nimiž je třeba se zběžně seznámit, než člověk začne sepsávat rozsáhlejší práci k danému mysliteli. Například máme k dispozici celé řady *The Cambridge Companion to ...*, *Brill's Companion to ...* a *Blackwell Companion to ...*

Dále samozřejmě stojí za to se blíže seznámit s online *Stanford Encyclopedia of Philosophy* <https://plato.stanford.edu/> V této encyklopedii čtenář nalezne podrobný seznam primární a sekundární literatury k danému mysliteli. Autor bakalářské práce sice čerpal z encyklopedie, ale jak se zdá, pouze z článku o existencialismu.

Autorova práce s cizojazyčnou literaturou byla představena u článku Goss, J., *Camus, God, and Proces Thought*, u ostatních textu minimálně.

Pokud autor bakalářské práce hodnotí například vztah Camuse a Sartra, měl by k tomu mít přečtenou úzce vymezenou sekundární literaturu. Například Aronson, R., *Camus and Sartre: The story of a friendship and the quarrel that ended it* nebo Sprintzen, D.A., a van den Hoven, A. (eds.), *Sartre and Camus: A Historic Confrontation*. Stálo by za to si přečíst i to, co píše o Camusovi sám Sartre: „Tribute to Albert Camus“ in: Brée, G. (ed.), *Camus: A Collection Of Critical Essays*, s. 173–175 nebo článek „Camus’s *The Outsider*,“ v jeho sebraných a přeložených textech do angličtiny (*Literary and Philosophical Essays*).

Jestliže autor práce píše o teologických aspektech v Camusově díle, měl by k tomu mít také nějaký úzce vymezený článek například Sharpe, M., *The Black Side of the Sun: Camus, Theology, and the Problem of Evil* (in *Political Theology*, Vol. 15/2, 2014, s. 151–174).

Z toho plyne další doporučení:

Je třeba načíst mnoho literatury, aby člověk mohl přistoupit k tak nejednoduchému tématu „Interpretace Camusova Mýtu o Sisyfovi jako teologického spisu“. Proto je vhodnější v bakalářské práci volit téma jednodušší respektive řemeslně a kompilačně snadnější.

Celkové hodnocení:

Navzdory výše uvedené kritice je bakalářská práce Matěje Mokrého – mimo jiné – filosoficky spekulativní, odvážná, zajímavě pojatá a navíc čtenáře nenudí faktografickými údaji.

Práci doporučuji k obhajobě: **ano**

Návrh hodnocení: **C**

Náměty k rozpravě:

Autor se pokouší o vykázaní prvků teologična v Camusově díle, proč ne třeba prvků religiozity?

Co je lidský duch nebo transcendentní lidství, ve které máme věřit a na něž dává Camus důraz při opuštění Boha, když Bůh je také objektem naší intence nebo víry, tedy *nějak* jest, jako *nějak* jest absurdno, svět, transcendentno, lidství apod.

V Pardubicích dne: 20. srpna 2022

oponent